

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΙΩΑΝ. ΧΑΝΙΩΤΗ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗΣ

ιατρικές εκδόσεις Λίτσας

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ
ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗΣ

616.21
XPC

ΕΙΔΟΣ

ΔΩΡΕΑ

Υ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Αρ. π.σ. 77711

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΙΩΑΝ. ΧΑΝΙΩΤΗ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗΣ

ιατρικές εκδόσεις Λίτσας

ISBN 960-7081-19-6

Copyright © 1999 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΙΤΣΑΣ

ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ 70 – ΓΟΥΔΙ – 11527 ΑΘΗΝΑ – 7789753 – 7706549

Τα δικαιώματα της ελληνικής έκδοσης του παρόντος βιβλίου ανήκουν στον εκδοτικό οίκο «Λίτσας». ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η κατά παράφραση, ή διασκευή, απόδοση του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμοι 238/1970, 4301/1979, Ν. 100/1975, Ν.Δ. 3565/1956 και 4254/1962 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρουσία στον ελληνικό εκδοτικό χώρο της «Γηριατρικής» υπαγορεύθηκε από δύο βασικούς λόγους.

Ο πρώτος είναι το από κάθε πλευρά αυξανόμενο ενδιαφέρον, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, για την τρίτη ηλικία, που προκύπτει από την αναγνώριση της μεγάλης ιατρικής και κοινωνικής σημασίας της.

Ο δεύτερος είναι η κάλυψη ενός διδακτικού κενού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και η συμβολή στη δημιουργία Στελεχών Υγείας ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

Η συνεχής αύξηση του πληθυσμού των μεγάλων ηλικιών, απόρροια της παρατηρούμενης υπογεννητικότητας και της ολονέν αυξανόμενης μακροβιότητας, έχει σαν συνέπεια την επιτακτική ανάγκη για γνώση των ιδιαιτεροτήτων και ορθή αντιμετώπιση των προβλημάτων των ατόμων αυτών.

Με βάση τις σκέψεις αυτές, στο μικρό αυτό βιβλίο, επιχειρείται ένας συγκερασμός της σύγχρονης ιατρικής γνώσης και της εμπειρίας του συγγραφέα στο κλινικό και διδακτικό επίπεδο με περιεκτικό τρόπο, για να μη καταπονεί τον αναγνώστη.

Η πλαισίωση των κειμένων με ερωτήσεις, κρίθηκε στοιχείο απαραίτητο για την κατανόηση της ύλης σε βάθος, ενώ η θεματική παράθεση σύγχρονης βιβλιογραφίας, συμβάλλει στη λεπτομερέστερη διεύρυνση της γνώσης, αφού αποφεύχθηκαν λεπτομέρειες και κουραστικές αναλυτικές αναφορές, κατά την ανάπτυξη των διαφόρων κεφαλαίων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΟΡΙΣΜΟΙ	9
ΤΟ ΓΗΡΑΣ ΣΑΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	11
ΓΕΡΟΝΤΟΓΟΝΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	11
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΓΗΡΑΤΟΣ	19
Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ Ο ΓΕΡΟΣ	19
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΕΡΟΝΤΩΝ	19
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ	19
ΤΟ ΓΗΡΑΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	33
ΚΛΙΝΙΚΗ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΑ (ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗ)	37
ΤΟ ΓΗΡΑΣ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ	43
ΕΙΔΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ	43
ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ	47
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ	57
Ο ΓΕΡΟΣ ΣΑΝ ΑΡΡΩΣΤΟΣ	67
ΚΑΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ	79
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ	79
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΟΝΩΝ	97
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	101
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	107
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	121
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΚΕΛΕΤΟΥ ΚΑΙ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ	137
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ	145
ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ	153
ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	155
ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	165
ΟΡΑΣΗ	169
ΑΚΟΗ	175
ΓΕΥΣΗ - ΟΣΦΡΗΣΗ	179
ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ	181
ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ	186
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	189

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΟΡΙΣΜΟΙ

Η Γηριατρική είναι κλάδος της Παθολογίας και ασχολείται και μελετά τα φαινόμενα και τις ιδιαιτερότητες της γεροντικής ή τρίτης ηλικίας του ανθρώπου, σε συνάρτηση με την ορθή αντιμετώπισή τους.

Αν και παραδοσιακά η Γηριατρική σχετίζεται με ιδρύματα (Νοσοκομεία, Γηροκομεία), η επιστημονική εξέλιξη των υπηρεσιών της τις τελευταίες δεκαετίες και η ρεαλιστική εκτίμηση των πραγμάτων, μετέθεσαν το ενδιαφέρον της κυρίως μέσα στην κοινότητα.

Ο υπερήλικας, παρ' ότι ξεπέρασε το 65ον έτος, έχει κάθε δικαίωμα, χωρίς να φύγει από το φυσικό του περιβάλλον να επωφεληθεί από τη σύγχρονη γνώση. Σ' αυτόν ο νέος οφείλει την ύπαρξή του και πρέπει να τον βλέπει σαν την εικόνα του εαυτού του στο μέλλον.

Αν το γήρας συμβολισθεί με τη μυθική Σφίγγα, που τρώγει το σώμα και το πνεύμα και προκαλεί τα συμπτώματα της πνευματικής και σωματικής έκπτωσης, τότε ο Γ. Σεφέρης απαντά: «Μια λέξη διαλύει το τέρας αυτό: η λέξη « Άνθρωπος».

Στη χώρα μας, η πανάρχαιη παράδοση, διέσωσε τον αντιπροσωπευτικό τύπο του ηλικιωμένου ατόμου, στο πρόσωπο του Νέστορα. Αυτός, μέσα στα δεινά και τις φλόγες του πολέμου της Τροίας, κατώρθωνε να δίνει τον τόνο της σύνεσης και του μέτρου. Εύρησκε τις ορθές ανθρωπιστικές λύσεις, μέσα σ' ένα περιβάλλον, που εκ των πραγμάτων δεν είχε τίποτε το ανθρωπιστικό. Δυστυχώς όμως στις μέρες μας, μέσα στη δύνη της καταναλωτικής κοινωνίας, διαφεύγουν βασικά πράγματα που αφορούν στην τρίτη ηλικία. Γι' αυτό πρέπει να καθιερωθεί πρόγραμμα

ενημέρωσης από την ηλικία του δημοτικού σχολείου, για το τι είναι η τρίτη ηλικία, πως φθάνει ο άνθρωπος σ' αυτήν και τι στάση πρέπει να τηρούν και πως να συμπεριφέρονται οι νέοι προς τους υπερήλικες.

Οι Νέστορες της ζωής είναι απαραίτητοι για να τρέφουν το δένδρο της προόδου, με τους ανεκτίμητους χυμούς της σοφίας τους.

Σημείωση: Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) δέχεται πέντε ηλικίες. Έτσι, τα έτη από 74-90 αντιστοιχούν στην τέταρτη ηλικία και τα έτη από 90 και άνω αντιστοιχούν στην πέμπτη ηλικία.